

Значајан допринос аутора из Јужне Кореје је у компаративној анализи правне регулативе у овој области у земљама које имају развијено законодавство. Посматрани су, анализирани и упоређивани амерички, аустралијски, јужнокорејски и дански *Акти о забрани дискриминације особа са инвалидитетом*, као и низ других званичних докумената који доносе норме у области инвалидитета. Друштво у којем живимо, истичу и најразвијеније земље света, у раскораку је између замишљеног идеала међусобне једнакости свих његових грађана и слике животних услова који за велики део тих грађана представљају тешку реалност.

Сви текстови у зборнику садрже и социолошки и психолошки поглед на проблеме са којима се сусрећу корисници са инвалидитетом, са посебним акцентом на значај обучености библиотекара за рад са њима. У том смислу, заједнички закључак свих аутора је да је један од незаобилазних професионалних задатака библиотекара да неутралише негативне психолошке последице инвалидитета. То свакако захтева одређена знања и вештине који, према ауторима текстова, морају бити стандардизовани и поставити предмет професионалне обуке. Такође, порука коју шаљу аутори радова у зборнику јесте да, уз познавање и поштовање правила у приступу корисницима, постоји наглашена потреба за разумевањем шире проблематике инвалидитета од библиотекара. У садејству ова два фактора,

могуће је решити највећи број проблема који настају у приступу корисницима.

Најзад, аутори закључују да је развој библиотекарства за особе са инвалидитетом, као теорије и као праксе, у модерном информатичком друштву постао израз нужности. Тај развој, плански и спонтани, више него икада представља покретачку снагу и извор наде за један велики (и растући) проценат човечанства који се налази на маргини друштвених збивања. Он почива пре свега на развоју нових технологија и обучавању како библиотекара, тако и корисника за њихову употребу, и на дигитализацији збирки намењених овој категорији корисника. У том процесу могу узети учешћа сви типови библиотека и тиме битно утицати на смањење сегрегације и уклањање неравноправног положаја особа са инвалидитетом у односу на остале кориснике библиотека.

Снажан хуманистички подтекст, као и уверење аутора, преводиоца и редакције едиције *Савремена библиотека да Унапређивање библиотечких услуга за особе са инвалидитетом* може да донесе добробит онима који за оваквом литературом имају потребу, стоји као основна препорука библиотекама, али и свим институцијама добре воље које имају интерес у библиотекарству, да пођу путем разумевања потреба особа са инвалидитетом да постану образовани, корисни и прилагођени чланови друштва и да им на том путу пруже сву могућу помоћ.

Александар Радовић
Библиотека Матице српске, Нови Сад
aradovic@yahoo.com

УДК у теорији и пракси

Булајић, Весна. *УДК у теорији и пракси: приручник за библиотекарe*. Београд: Hesperiaed, 2009.

Из овог „приручника за библиотекарe“, како стоји у поднаслову књиге, стручна јавност је у прилици да добије прецизне информације о једној од најкориснијих „алатки“ за библиотекарe – УДК таблицама. Ауторка је Универзалну децималну класификацију и публикације по њој садржински систематизоване, дефинисала на самом почетку.

Представљена је повест „бројева за означавање појмова“ од времена Француза Мари Ампера (1775–1836) и Мелвила Дјуија (1851–1931). Наводи се, даље, да под покровитељством *Међународној библиографској инститиуцији* у Бриселу, Белгијанци Пол Отле и Анри Ла Фонтен стварају од 1895. до 1914. године „базу података“ од 11 милиона картица. Њихов *Приручник за универзални библиографски каталог* (1905) садржао је око 33.000 бројева са 10.000 подела. Институција која је промовисала библиографски рад и класификационе системе мењала је, у међувремену, и називе (*Међународни библиографски инститиути*, *Међународна федерација за документацију*) и државе у којима је деловала (Француска, Белгија), до УДК конзерцијума, деведесетих година.

Каталогско-библиографски рад, везан за класификационе схеме, са мање или више модификација у односу на светске токове, пратиле су и бивша СФРЈ и Србија. Посебан акценат Весна Булајић ставља на примену УДК система у Ср-

бији (и Југославији). Пре поглавља о стручним каталозима српских (и југословенских) библиотека, ауторка даје кратки преглед историјата класификације по систему Универзалне децималне класификације.

У Југославији је Универзална децимална класификација почела да се примењује тек од педесетих година, мада је још 1929. године Марија Илић-Агапова писала о примени „десетеричног система“ који користе америчке библиотеке. Ауторка *УДК у теорији и пракси* детаљније наводи одлуке домаћих културних установа када је примена УДК у питању. Оснивањем Југословенског библиографског института (1948) почиње систематски рад на библиографској теорији и пракси у СФРЈ, а све публикације деценијама пописиване (*Серија А, Б, Ц*), „сложене“ су по систему УДК. На крају првог дела књиге, ауторка бележи да су у српском библиотекарству у употреби *Измене и дојуне УДК* (2003) и *Рејсислар стручних појмова* (2004).

Други део библиотекарског приручника Весне Булајић, под насловом „Основне карактеристике УДК и метод примене“, анализира елементе „система УДК“: главне и помоћне таблице, опште и специјалне помоћне бројеве и формирање „сложеног УДК броја.“ Такође, детаљно анализира употребу и бројева за време, облик и личне карактеристике.

Завршни део студије Весне Булајић *УДК у теорији и пракси* посвећен је „стручној групи 8”, тј. децималној класификацији националних књижевности. Искуство стручног библиотекар-редактора стручног каталога, омогућило је Весни Булајић да анализира примену УДК бројева који почињу са 8... Посматрана је каталожка пракса УДК система с освртом на домаће библиотеке.

Филологија, лингвистика, белетристика (за децу и одрасле) и однос домаће библиотечке праксе према „наслеђеним проблемима” (нација, држава, језик) у фокусу су последњих поглавља студије, као и проблеми класификације „југосло-

венских књижевности” и дела на језицима националних мањина некадашње државе.

У студији Весне Булајић стручна јавност је добила неопходан и квалитетан приручник у којем је област децималне класификације конкретније објашњена него до сада. Књига *УДК у теорији и пракси* је користан приручник библиотекарима не само на пољима рада, већ и у даљем образовању.

Рецензент књиге *УДК у теорији и пракси* Весне Булајић је Александра Вранеш, а стручна публикација (175 страна), опремљена је инструктивном литературом.

Марија Богдановић
Народна библиотека Србије
marija.bogdanovic@nb.rs

Библиотеке садашњости и будућности

Библиотеке садашњости и будућности. Савремена библиотека – европски стандарди у пракси. Стручни скуп, Јахорина, 22–24. април 2008; Бањалука, 18. септембар 2008. Вишеград: Друштво библиотекара Републике Српске, 2009.

Недавно је из штампе изашао зборник радова *Савремена библиотека – европски стандарди у пракси* као резултат стручних скупова одржаних на Јахорини од 22. до 24. априла 2008. године под називом *Библиотеке садашњости и будућности* и у Бањалуци 18. 9. 2008. Организатори ових манифестација: Друштво библиотекара Републике Српске, Народна и универзитетска библиотека Републике Српске и Библиотекарско друштво Србије, успели су да окупе велики број стручњака из области библиотекарства.

Тема скупа, инспиративна за све учеснике, полази од савремених токова у библиотекарству, европских стандарда као модела успешне трансформације наших библиотека, до текућих проблема у доследном спровођењу истих. Варијабилност коју нуди оваква тема огледа се и у тематском излагању учесника. Обухваћени су сви аспекти савременог библиотечког пословања, полазећи од архитектуре библиотечког простора, до предвиђања улоге библиотеке у наступајућем друштву. Текући проблеми са којима се суочавамо у пракси, као што су стандардизација пословања библиотеке, а са друге стране постављање питања потребе стандарда у савременом библиотекарству, неке су од актуелних тема Зборника. Поред представљања рада библиотека у Републици Српској, истакнута су и савремена достигнућа у раду наших библиотека, као што је процес дигитализације и коришћење савремених информационих технологија.

Савремени концепт Зборника укључује кратке биографије аутора. У њему се можете упознати са следећим темама: Мирко С. Марковић, „Изградња и адаптација библиотека”, Биљана Папић, „Предметна класификација – стање и развој”, Милка Давидовић, „Библиотечки стандарди”, Милка Давидовић, „Националне библиотеке”, др Гордана

Стокић Симончић, „Библиотеке у друштву знања”, Ранко Рисојевић, „Пројекти дигитализације у Народној и универзитетској библиотеци Републике Српске”, Маријана Петронић, „Библиотекар 21. вијека пред изазовом”, Јасмина Нинков, „Реконструкција мреже библиотеке ‘Милутин Бојић’”, Весна Петровић, „Преплитање делатности јавних и школских библиотека”, др Милена Максимовић, „Јавне библиотеке пред новим изазовима”, др Александра Вранеш, „Стандарди за библиотеке – значај, принципи, смернице”, Љиљана Петровић-Зечић, „Стандарди – усмереност на кориснике”, др Борјанка Трајковић, „Улога школске библиотеке у остваривању педагошке мисије школе”, др Жељко Вучковић, „Библиотеке будућности као место људског сусрета”, Јасна Лазаревић-Гавриловић, „Високошколске библиотеке Универзитета у Источном Сарајеву”, Ања Бјелић, „Простор библиотеке – стварност или фикција”, Милица Матијевић, „Слободно искључи свој Јутјуб”, Валентина Живић, „Утицај експоненцијалног пораста носилаца информација на концепцију, архитектуру и технологију библиотека”, Бојана Милошевић, „ISBD(CR) Међународни стандардни библиографски опис серијских публикација и других континуираних извора: прерађено издање ISBD(S) Међународни стандардни опис серијских публикација”, Дејана Каваја-Станишић, Адам Софронијевић, Маја Ђорђевић, Вера Петровић, „Предузетништво и библиотекарство: теорија, пракса и могућности примене у библиотекама Србије”, Биљана Билбија, „Вријеме промјена: стандардизација пословања библиотека није само циљ, него прилика новог развоја и повећања ефикасности”, Жељка Комленић, „Библиотеке као пунктови за информисање о Европској унији”, Биљана Билбија, „Улога библиотеке у изградњи и промовисању културне платформе локалне заједнице”.